

De kleine
Katten

voor
dummies[®]

Gina Spadafori
Paul D. Pion

BBNC
uitgevers

Amersfoort, 2019

Inhoud

Inleiding	11
Hoofdstuk 1: De wereld van de kat	13
Waarom katten zo populair werden	13
Enkele misvattingen over katten	14
'Katten houden alleen van zichzelf'	15
'Katten hechten zich plaats, niet aan mensen'	15
'Katten kunnen voor zichzelf zorgen'	16
Hoofdstuk 2: Op zoek naar een kat	17
Wat als je allergisch bent?	18
Binnen- of buitenkat?	19
Kitten of kat?	20
Iedereen houdt van kittens!	20
Volwassen katten	20
Poes of kater?	21
Lang- of kortharig?	21
Raskat of niet?	22
Kenmerken per ras	23
De 'alledaagse' kat	28
Waar vind je een kat?	28
Een kat uit het asië	29
Goede fokkers, slechte fokkers	30
Vrienden, burens of collega's	32
Hoofdstuk 3: Een kat in je huis verwelkomen	33
Een veilig thuis maken	33
Huishoudelijke gevaren elimineren	34

Hoofdstuk 2

Op zoek naar een kat

Je hebt er lang over nagedacht, maar je gaat het nu echt doen: een kat in huis nemen. Maar wat voor kat? Een dociele, rustige pers of een actieve, hooghartige abessijn? Of misschien gewoon een niet-raskat?

Maar dat is niet de enige keuze die je moet maken. Je moet beslissen of een volwassen kat beter is voor het leven dat jij leidt dan een kitten, hoe schattig ze ook zijn. Ook moet je kiezen of je kat altijd binnen houdt of ook weleens buiten wilt laten. Of wat dacht je van het geslacht? Zijn poezen betere huisdieren of juist katers?

PAS OP

Je moet heel lang leven met de beslissingen die je neemt. De katten zelf betalen de prijs voor foute impulsieve beslissingen; neem maar eens een kijkje in een asiel.

Wat als je allergisch bent?

PAS OP

Je zou denken dat iemand met een kattenallergie onmogelijk een kat kan nemen. En als je astma hebt, en zeker als je kinderen astma hebben, kun je het ook beter niet doen. Dat is letterlijk levensgevaarlijk! In sommige andere gevallen kun je ondanks je allergie redelijk goed samenleven met een kat, maar bereid je gedegen voor.

TECHNISCHE
INFO

Belangrijk om te weten is dat het probleem niet wordt veroorzaakt door de *vacht*. Nee, het allergeen (hetgene dat de allergische reactie veroorzaakt) is het eiwit *Fel D1*. Dit eiwit zit in kattenspeeksel en blijft achter op de huid en in de *vacht* als een kat zichzelf wast. Het allergeen wordt dan door het hele huis verspreid via de huidschilfers.

Omdat de problemen worden veroorzaakt door de met allergeen beladen huidschilfers, bestaan er geen hypoallergene (iets wat geen of slechts milde allergische reacties geeft) katten. Ook katten met weinig of geen *vacht* (zoals de naakte sphinx of de licht-behaarde cornish en devon rex) zijn niet hypoallergene.

Hier zijn een paar tips:

- » **Verwaarloos je andere allergieën niet.** Werk samen met een allergoloog om ze onder controle te krijgen. Vergeet niet dat allergieën ernstige gezondheidsproblemen zijn die je niet moet onderschatten.
- » **Maak van je slaapkamer een 'allergievrije zone'.** De slaapkamer moet verboden terrein zijn voor huisdieren. Sluit de slaapkamer af en verwijder alle potentiële stofnesten, zoals vloerkleden, posters en knuffeldieren. Houd ventilatiekokers en plafondventilatoren schoon. Verban verenkussens en donzen

dekbedden. Gebruik stofvrije hoezen met ritssluitingen voor matras en kussens. Bestrijd stofmijt door beddengoed regelmatig te wassen in heet water.

» **Probeer blootstelling aan andere allergenen te beperken.**

Vermijd schoonmaakmiddelen, spuitbussen, sigarettenrook en sterke parfums. Draag een mondkapje als je in de tuin werkt of het huis schoonmaakt, vooral op het hoogtepunt van het pollen-seizoen. Nog beter: vraag of iemand anders het gras maait, stofzuigt en de kattenbak schoonmaakt.

» **Zorg ervoor dat je huisdieren schoon en goed verzorgd zijn.**

Iemand uit het gezin die geen last heeft van allergieën kan het beste de verzorging van de huisdieren overnemen. Een wekelijks bad in schoon water is een must; de huidschilfers blijven zo tot een minimum beperkt. Zeep is niet eens nodig voor allergie-beheersing; schoon water volstaat.

Binnen- of buitenkat?

Veel mensen denken dat een kat niet gelukkig is als hij niet vrij kan rondlopen, of ze willen gewoon geen kattenbak in huis, en laten hun kat daarom een groot deel van de dag (of zelfs nacht) rondzwerven. Is dat een goed idee? De meningen verschillen.

Met de juiste voeding en zorg kan een binnenkat gemakkelijk vijftien tot twintig jaar worden. Een kat met buitenprivileges haalt die leeftijd zelden, want het buitenbestaan zit vol gevaren. Denk bijvoorbeeld aan auto's, honden, giftige stoffen als antivries en tuinchemicaliën, andere katten met besmettelijke ziekten of scherpe klauwen, en menselijke kattenhaters. Er zijn natuurlijk uitzonderingen, maar een buitenkat wordt zelden zo oud als een binnenkat.

Ook heb je een bepaalde verantwoordelijkheid ten opzichte van je omgeving. Je wilt geen ruzie met de burens omdat jouw kat zijn behoefte doet in hun tuin, en je mag niet het risico lopen dat jouw zieke kat andere dieren besmet.

Onthoud dat kittens die vanaf dag één binnen blijven, katten worden die de buitenwereld niet missen. Met voldoende speeltjes, krabpalen, binnentuinen en afgeschermd terrassen en balkons kan een binnenkat volmaakt gelukkig zijn.

Kitten of kat?

Als mensen erover denken om een kat te nemen, denken ze meestal automatisch aan een kitten. Voor sommige mensen is een volwassen kat echter een betere keus.

Iedereen houdt van kittens!

Met hun grote ogen, schattige oortjes en speelse gedrag zijn kittens natuurlijk onweerstaanbaar. Maar vergeet niet dat een kitten veel tijd en geld (voor de dierenarts) kost. Ook moet je meer tijd besteden aan trainen: je moet haar leren dat ze op de kattenbak moet gaan en juist niet op het aanrecht mag springen. En je moet je huis kittenveilig maken.

Een kitten kan bovendien een slechte keuze zijn als je jonge kinderen hebt of zelf niet voldoende energie hebt om je kitten bij te houden. Heb je iets oudere kinderen of ben je een actieve volwassene, dan is het heerlijk om een kitten in huis te nemen.

Volwassen katten

Met een volwassen kat weet je precies wat je in huis haalt. Lichaamstype, vacht en oogkleur staan al vast. Rustig of actief,

stil of luidruchtig, aanhalig of veeleisend: bij een volwassen kat is de persoonlijkheid al ontwikkeld. Wel kun je een kat krijgen met gedragsproblemen, zoals de kattenbak niet willen gebruiken. Een goed asiel of opvangcentrum meldt eventuele bekende gezondheids- of gedragsproblemen van tevoren.

Poes of kater?

Katers (mannelijke katten) en poezen (vrouwelijke katten) zijn beide heerlijke huisdieren. Sommigen vinden katers wat extravert, anderen vinden poezen slimmer. In feite maakt het weinig uit. Maar wat je ook kiest, je moet je kat absoluut laten *helpen*.

Een niet-gecastreerde kater en een niet-gesteriliseerde poes is supervervelend om mee samen te wonen. Als een poes krols is, een paar keer per jaar een paar weken lang, is ze een miauwende ontsnappingsartiest die van kilometers afstand luidruchtige vrijers aantrekt. En katers gaan *sproeien* tegen de tijd dat ze seksueel volwassen zijn: hun territorium met urine markeren, wat ontzettend stinkt en bijna niet weg te krijgen is. Seksueel actieve katers zijn ook zwervers en vechtersbazen.

Lang- of kortharig?

Een andere overweging bij het kiezen van een kat kan de mate van haaruitval zijn. Vergis je niet: bijna alle katten hebben daar last van, zelfs de 'kale' sphenx. Denk aan de volgende zaken:

- » **Esthetiek.** Wat doe je liever: een glanzende kortharige vacht aaien of je vingers begraven in een zachte, langharige vacht? En wat vind je mooier?

» **Vachtniveaus.** Bijna alle katten verliezen haar, maar het verschil tussen kort- en langharige katten is groot. Sommige katten, zoals de kroesharige rex, verliezen weinig haar, veel langharige juist heel veel.

» **Tijd en geld.** Langharige katten vragen meer verzorging. Het haar kan snel klitten en ze moeten om de dag worden gekamd en wekelijks grondig worden geborsteld. Haarballen kunnen een constant probleem zijn met langharige katten.

Bij langharige katten kunnen ook urine, ontlasting en kattenbakgrit in de vacht achterblijven en mee worden genomen door het hele huis. Houd het haar rond de poten in elk geval kort als je een langharige kat hebt.

BELANGRIJK

Ben je allergisch voor kattenhaar? De kans is groot dat je eigenlijk ergens anders allergisch voor bent (zie eerder in dit hoofdstuk).

Raskat of niet?

Voorspelbaarheid is waarschijnlijk het belangrijkste voordeel van een raskat: als je een raskitten koopt bij een goede fokker, weet je bijna zeker wat je krijgt. Grootte, lichaamstype, vachtkleur en energie- en stemniveau liggen al bij de conceptie min of meer vast. Elke kat is wel een individu, maar je kunt ervan uitgaan dat jouw siamees meer gemeen zal hebben met andere siamezen dan met een pers.

Raskatten bieden ook iets meer variatie dan de huis-, tuin- en keukenkat. Als je houdt van lange, slanke katten, zijn er bepaalde rassen die passen in dat profiel. Hetzelfde geldt ook voor een zwaarder gebouwd lichaamstype.

Een raskat kan duur zijn; van minimaal een paar honderd euro tot duizenden euro's voor kittens van zeldzame rassen en met zeldzame kleuren. Het onderhoud van de vacht van sommige rassen kan ook een rol spelen.

Hoewel de meeste raskatten net zo gezond zijn als katten zonder stamboom, moet je wel bewust zijn van enkele gezondheidskwesties. De pers is bijvoorbeeld vatbaar voor problemen met de luchtwegen, geblokkeerde tranebuizen en tranende ogen door het gedrongen gezicht waarom hij bekend staat. En bij Schotse vouwvoor- en manx-kittens kunnen bijvoorbeeld skeletafwijkingen voorkomen. Goede fokkers weten wat de genetische problemen zijn in hun ras en proberen deze met zorgvuldig fokken te minimaliseren. Als je overweegt een raskat aan te schaffen, informeer dan naar eventuele problemen in het ras en naar wat er aan wordt gedaan om de frequentie te verminderen.

Kenmerken per ras

Experts verdelen raskatten onder in twee groepen die van elkaar worden onderscheiden door lichaamstype en energieniveau: de oosterse katten en de niet-oosterse katten.

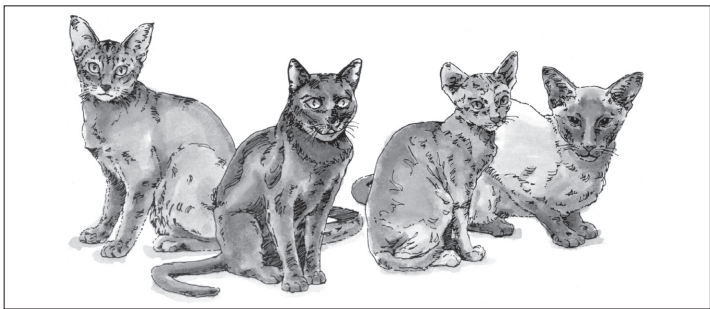
De rassen in de groep van de *oosterse katten* hebben een lang, slank lichaam en nemen actief deel aan de wereld om zich heen. Katten in deze groep, zoals de siamees, de burmees en de abessijn, houden graag vanaf de boekenkast alles goed in de gaten. Ze zijn vaak intelligent en goed te trainen.

De *niet-oosterse* katten hebben een wat rustigere inborst. Katten in deze groep, zoals de pers, de ragdoll en de Britse korthaar, slapen over het algemeen graag op schoot.

Omdat we niet tevreden zijn met deze twee onderverdelingen, delen wij de rassen in iets andere groepen in.

De vurige groep

De siamees, met zijn karakteristieke gekleurde oren en pootjes, is het prototype van deze groep. Ze willen altijd zien wat jij aan het doen bent en laten zich voortdurend horen.

FIGUUR 2.1: Actieve rassen zijn onder andere de abessijn, burmees, cornish rex en siamees.

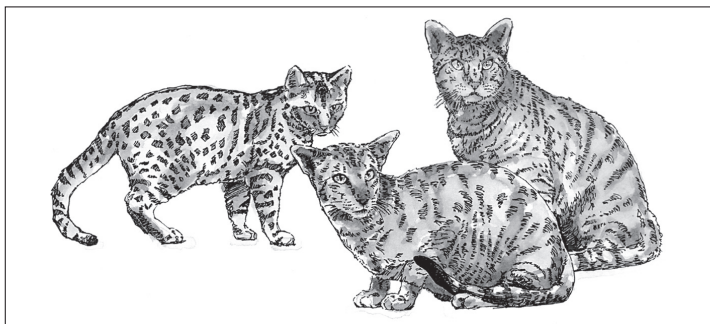
De siamees is zo'n belangrijk ras dat zijn genen zijn gebruikt voor de ontwikkeling van veel andere (net zo energieke) rassen, zoals de himalayan, de balinees, de birmaan, de burmees, de havana brown, de ocicat, de oosterse korthaar, de colorpoint korthaar en de tonkanees. Andere rassen met veel energie zijn de bombay, de cornish en de devon rex, de Egyptische mau, de somali en de naakte sphynx.

Een kat blijft altijd een wild dier

Een van de vele dingen die wij mensen zo leuk vinden aan katten is dat er altijd een spoor van de tijger in herkenbaar blijft.

Vandaar misschien onze interesse in kattenrassen die het wilde uiterlijk van de natuur hebben behouden met gevlekte vachtpatronen die doen denken aan de luipaard, zoals de oicat, de bengaal en de Egyptische mau.

Vergis je niet: deze katten zijn alleen gefokt om er wild uit te zien, maar het zijn gewoon huiskatten. Hun karakter ligt meestal ergens in het midden tussen de vurige en de laconiekere rassen. Ze zijn geen luilakken, maar ook niet zo actief als sommige andere rassen.

FIGUUR 2.2: De bengaal, Egyptische mau en oicat doen denken aan een luipaard met hun gevlekte vacht.

Langharige schoonheden

De pers is, naast de siamees, de andere kat die bijna iedereen direct herkent, met zijn ongelooflijk mooie vacht. Die komt in ongelooflijk veel variëteiten: tabby's van elke kleur, schildpadkatten, lapjeskatten, elke denkbare effen kleur en ook tipping. De aftekeningen van de siamees zijn terug te vinden in de himalayen.

Ben je op zoek naar een langhaar met een wat natuurlijker uiterlijk: de Turkse angora en Turkse van zijn twee oude langharige rassen. De Noorse boskat, de maine coon en de Siberische kat zijn langharen die nog steeds het ordeloze uiterlijk van boerderijkatten hebben. En vergeet de birmaan niet, de heilige kat van Birma.

De ragdoll is een langhaar met witte sokjes. Het is een optie voor mensen die op zoek zijn naar een langharige kat met een relaxt karakter. Een andere prachtige langhaar is de chantilly/tiffany, met zijdeachtig, vaak chocoladebruin haar.

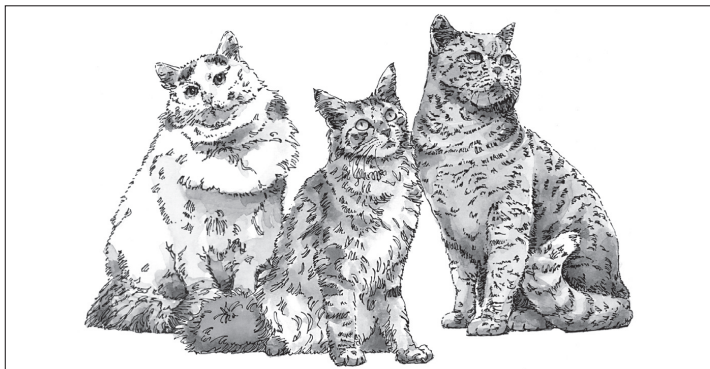
FIGUUR 2.3: De birmaan, de himalayan en de pers worden bewonderd om hun weelderige, lange haar.

Andere langharigen zijn enkele rassen die alleen van hun bekendere bloedverwanten zijn te onderscheiden door de vachtlengte. Hiertoe behoort de cymric, een langharige versie van de staartloze manx, maar ook de somali, de balinees en de javanees.

De grote katten

De meeste gezonde katten wegen tussen de 3,5 en 4,5 kilo, maar sommige grote kattenrassen kunnen wel 6 tot 9 kilo wegen. De grootste huiskat is waarschijnlijk de Siberische kat: sommige

katers wegen ruim 9 kilo. Je kunt ook kijken naar de maine coon, die in de top vijf van populairste katten staat, of naar de Noorse boskat. Andere langharige katten met een bovengemiddeld gewicht zijn de ragdoll, de Turkse van en de Amerikaanse bobtail.

FIGUUR 2.4: De Turkse van, de maine coon en de Britse korthaar zijn perfecte rassen voor mensen die graag een grote kat willen.

Als je veel kat wilt, maar niet zoveel haar, kun je denken aan de Britse korthaar, de Amerikaanse korthaar of de chartreux.

BELANGRIJK

De grote kattenrassen hebben over het algemeen een redelijk gemakkelijk karakter. Als je een actiever huisdier wilt, zijn deze rassen niet geschikt voor jou.

lets anders

Er worden constant nieuwe kattenrassen gecreëerd, soms per ongeluk, soms expres. Deze katten zijn vaak zeldzaam dus duur.

Vacht, of gebrek daaraan, onderscheidt sommige rassen. Een van de bekendste vertegenwoordigers is de sphynx, een kat die bijna helemaal kaal is met alleen een beetje dons op zijn gezicht, voe-

ten en staart. De rex-rassen (cornish, devon, german en selkirk), de la perm en de Amerikaanse draadhaar hebben krulhaar. Sommige fokkers van rexen beweren dat hun ras hypoallergeen is. Het klopt dat sommige mensen met allergieën bepaalde rassen beter kunnen tolereren dan andere, maar helaas bestaat er niet zoiets als een allergie veilige kat (zie eerder in dit hoofdstuk).

De manx is ongetwijfeld de bekendste kat zonder staart, maar er zijn er meer, zoals de cymric, de Japanse bobtail, de Amerikaanse bobtail en de pixie-bob.

Twee rassen zijn gebaseerd op een oormutatie: de Schotse vouw-oor, met oren die naar voren vouwen, en de Amerikaanse kruloor, met oren die naar achteren krullen.

Een apart ras is de munchkin, een kat met korte pootjes. Hoewel sommige mensen zeggen dat het ras een mutant is en niet verder moet worden ontwikkeld.

De 'allegaagse' kat

De meeste mensen kan het niets schelen of een kat nu wel of geen stamboom of chique rasnaam heeft; ze houden gewoon van katten en nemen graag een doodgewoon exemplaar in huis. Zo'n kat is volledig door elkaar gehusseld, bij puur toeval voortgekomen uit willekeurige rassen. Wij noemen ze graag huis-, tuin- en keukenkatten of 'vuilnisbakkenras'. Natuurlijk kan elke kat liefde geven en een heerlijk huisdier zijn.

Waar vind je een kat?

Goed, je weet nu wat je wilt: een raskat of juist niet, langharig of kortharig, kitten of kat, kater of poes. Je hebt je huiswerk gedaan en je bent al een stap dichterbij een leven met een kat. Maar waar

vind je die speciale kat of katten? Bij een fokker, in het asiel of gewoon bij de burens?

Een kat uit het asiel

Vergeet het oude beeld van een dierenasiel als een mistroostige plek waar dieren een vreugdeloos leven leiden in sombere hokken. De meeste asielen hebben goedopgeleide, zorgzame medewerkers en vrijwilligers die ervoor zorgen dat de katten gezond en goed gesocialiseerd zijn.

PAS OP

Ondanks de beste zorg hebben asielkatten vaak stress, waardoor ze een grotere kans lopen op infecties van de bovenste luchtwegen. Deze zijn gelukkig meestal behandelbaar. Verder kunnen ze helaas besmettelijke aandoeningen oplopen als kattenleukemie (FeLV), feline infectieuze peritonitis (FIP) en kattenaids (FIV).

BELANGRIJK

Vrijwel alle asiieldieren zijn al gecastreerd of gesteriliseerd, of anders krijg je een kat pas mee als je belooft om hem of haar te laten helpen.

TECHNISCHE
INFO

WAT KOST EEN KAT?

De prijzen voor katten en kittens variëren van helemaal gratis krijgen (bij de burens) via een paar tientjes (bij het asiel, voor de medische controle en castratie/sterilisatie), tot honderden of zelfs duizenden euro's voor een raskat van een goede fokker.

Daarnaast moet wat geld uitgeven aan de basisbehoeftes, zoals voer en kattenbakgrit, etensbakjes, een reismandje, een krabpaal en een paar speeltjes. Reken er

maar op dat je honderd tot honderdvijftig euro kwijt bent. Als je huisdier nog niet is ingeënt, ontwormd en gecastreerd of gesteriliseerd, komt daar nog circa honderd euro bij aan dierenartsrekeningen.

De werkelijke kosten van een kat zitten in het onderhoud. Ook voor de meest basale zorg (voer, grit, basisbenodigdheden, de dierenarts en misschien af en toe een trimbeurt als je een langharige kat hebt) moet je minimaal rekenen op ongeveer driehonderd euro per jaar.

Goede fokkers, slechte fokkers

Het kan heel moeilijk zijn om een goede fokker te vinden en als je er een hebt gevonden, heeft die ook niet altijd een kitten beschikbaar wanneer jij er eentje wilt, nu dus. Die feiten alleen sturen veel kopers naar andere, verre van ideale bronnen.

Als alles goed gaat, kan je kat wel twintig jaar worden. Is het dan niet logisch om een beetje tijd uit te trekken om de juiste fokker te vinden? Om een paar telefoontjes te plegen, een of twee boeken te lezen, op internet te zoeken en paar cattery's te bezoeken? Om vragen te stellen aan iemand die het ras dat jij wilt goed kent?

BELANGRIJK

Een goede, serieuze fokker kan je veel vertellen over het ras. De betrokkenheid van de fokker bij zijn kittens stopt niet als de koop rond is. Je krijgt een gezonde, goed gesocialiseerde kitten, en vaak ook nazorg.

Een fokker zoeken

In kattentijdschriften staan advertenties van fokkers. Veel fokkers en raskattenverenigingen hebben natuurlijk ook een website en/of zitten op social media. Maar ga niet af op een mooie adver-

tentie of een flitsende website alleen. Vraag rond op social media welke fokkers goed zijn en welke je beter kunt vermijden.

Vragen voor de fokker

Je kunt een heleboel te weten komen over de fokker door een paar vragen te stellen, zoals:

- » **Hoe lang fokt u al katten? Hoeveel rassen hebt u?** Je bent op zoek naar iemand die veel ervaring heeft met het ras dat je op het oog hebt.
- » **Welke aangeboren afwijkingen komen in dit ras voor? Hoe fokt u om die defecten te voorkomen?** Je wilt iemand die eerlijk en goed geïnformeerd is over problemen in het ras en die actief bezig is om de afwijkingen te minimaliseren.
- » **Hoe groot is uw cattery? Waar brengen de katten de meeste tijd door?** Je wilt iemand die niet omkomt in katten, zodat elke kitten de aandacht en socialisatie kan krijgen die zo belangrijk is. Vraag eventueel of je een kijkje achter de schermen mag nemen.
- » **Worden uw katten getest op besmettelijke ziekten? Mag ik de kitten laten onderzoeken door mijn dierenarts voordat ik hem adopteer?** Een goede fokker houdt zijn cattery vrij van ziekten door er in de eerste plaats voor te zorgen dat zijn katten geen besmettelijke ziekten hebben en door regelmatig te testen.
- » **Wat voor gezondheidsgaranties geeft u?** Zelfs de beste fokkers kunnen niet honderd procent garanderen dat je kitten gezond blijft. Je huisdier kan al binnen enkele dagen ziek worden of ze kan na maanden of zelfs jaren een aangeboren gezondheidsdefect vertonen. Een goede fokker zal bereid zijn om je gedeeltelijk te compenseren voor het financiële verlies, mocht je nieuwe kitten ziek worden of overlijden.

Broedfokkers eruit pikken

Slechte of ondeskundige fokkers worden ook wel ‘broedfokkers’ genoemd. Deze fokkers zijn niet per definitie dierenbeulen, ze zijn enkel onwetend. Ze beseffen niet dat veel van de katten die ze fokken in een asiel terecht kunnen komen of hun leven lang pijn kunnen hebben vanwege een aangeboren afwijking. Ze willen gewoon een nestje hebben omdat ‘jonge poesjes zo leuk zijn’ of omdat ze hebben gehoord dat het fokken met katten een makkelijke manier is om geld te verdienen.

Je hebt mogelijk te maken met een broedfokker als deze geen kennis heeft over het ras of de genetische afwijkingen, als je het nestje en de moeder niet mag zien, als de kat geen papieren heeft of als de fokker het belang van socialisatie niet lijkt te begrijpen.

Vrienden, buren of collega's

Hoe zit het dan met dat nestje kittens dat een collega of buurman gratis weggeeft? Er is geen enkele reden om niet op zo'n aanbod in te gaan, als de kittens maar aan je eisen voldoen, en gezond en goed gesocialiseerd zijn. Maar de kans is groot dat de moeder nooit is getest op ziekten en dat de vader onbekend is. Als je nieuwe katten kattenleukemie of een ander ernstige ziekte blijkt te hebben, kun je dan verhaal halen bij de persoon van wie je de kittens hebt gekregen? Die kans is klein.

Veel mensen hebben nooit problemen met de kittens die ze bij zo'n nestje vandaan halen. Maar zorg er wel voor dat je een gezonde en gesocialiseerde katten krijgt en probeer die collega of buurman ervan te overtuigen dat jouw huisdier en haar nestgenootjes de laatste zijn die de moederpoes voortbrengt.